Maa- ja metsätalousministeriö, luonnonvaraosasto

Neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste, neuvotteleva virkamies Harri Kukka ja kalatalousylitarkastaja Roni Selén

HE 30/2015 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 ja sen puitteissa kalatalous

Muistio valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston kuulemiseen 11.11.2015

2016 TAE:ssa kalatalouden määrärahat ovat osa Luonnonvaratalous-lukua (luku 30.40)

30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen

- Momentille esitetään 20 837 000 euron määrärahaa, josta Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) toimintaohjelmaan 19 322 000 euroa
- EU:n osuus (EMKR) on 10 422 000 euroa
- Kokonaan kansallisiin toimenpiteisiin esitetään 1 515 000 euroa, josta maksetaan mm. kaupallisen kalastuksen vakuutustukilain mukaiset valtionosuudet ja ns. saimaannorppakorvaukset ammattikalastajille
- Momentille on kohdistettu -0,7 M€ (vanhan) hallitusohjelman mukaista säästöä
- Toimintaohjelma käynnistyy noin vuoden myöhässä, koska EU:n päätökset viivästyivät. Euroopan komissio antoi 11.6.2014 täytäntöönpanopäätöksen, jonka mukaan Suomi saa ohjelmakaudella 2014–2020 yhteensä runsaat 74,3 M€ EMKR-varoja.
- EMKR-toimintaohjelma hyväksyttiin valtioneuvostossa 4.12.2015 ja Euroopan komissiossa24.3.2015.
- Meri- ja kalatalousrahaston varoja voi käyttää kalatalouselinkeinojen investointi- ja kehittämishankkeisiin, kalatalouden ympäristöhankkeisiin, meripolitiikan toteuttamiseen sekä kaupallisen kalastuksen valvontaan ja EU:n tiedonkeruuohjelman toimenpiteisiin.
- Ohjelman tavoitteena on elinkeinojen uudistuminen ja kestävä kasvu. Erityisesti panostetaan uusiin innovaatioihin, joilla voidaan ratkaista kehityksen pullonkaulana olevia ongelmia ja löytää uusia kasvun mahdollisuuksia.

30.40.20. Kalakannan hoitovelvoitteet

- Momentille esitetään 3 000 000 euron määrärahaa.
- Vuoden 2015 talousarvioon verrattuna määräraha kasvaa 0,100 milj. eurolla.
- Muutos perustuu kalatalousmaksujen kertymän kasvuun momentilla 12.30.40.
- Maksut käytetään lupapäätösten mukaisesti hankkeiden aiheuttamien haittojen edellyttämiin kalakantojen hoitotoimenpiteisiin.

30.40.51. Kalatalouden edistäminen

- Momentille esitetään 10 400 000 euron määrärahaa.
- Momentin määrärahatarve on suunniteltu uuden kalastuslain siirtymäsäännösten (133 §) mukaisesti.
- Määräraha koostuu vuonna 2015 kertyneistä viehekalastusmaksuista vesialueen omistajille palautettavasta osuudesta (3 145 000 euroa), Kalastonhoitomaksujen kannosta valtiolle aiheutuvista menoista (750 000 euroa) ja muusta kalastuslain 82 §:n mukaisesta toiminnan rahoituksesta (6 505 000 euroa).
- Määrärahaa käytetään kalastuslain (379/2015) 82 §:n määräämällä tavalla seuraavasti:
- 1) kalavesien kestävän käytön ja hoidon suunnittelusta ja toimeenpanosta, ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kalastuksenvalvonnasta aiheutuviin kustannuksiin;
- 2) kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin;
- 3) kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin;
- 4) kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastoimintaan perustuvasta käytöstä maksettaviin korvauksiin vesialueen omistajille; sekä
- 5) valtiolle ja Metsähallitukselle kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

- Maa- ja metsätalousministeriö voi käyttää maksuvaroja 94 §:n 1 momentin 2—8 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä aiheutuvien menojen maksamiseen

- Eduskunta on hyväksynyt uuden kalastuslain (379/2015) ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Laki tulee voimaan 1.1.2016. Kalastuslaki sisältää säädökset kalatalouden edistämisvarojen keräämisestä, käytöstä sekä talousarvioon ottamisesta.